

01
2017

KLÖVAR & TIMOTEJ

Österbottens Kött informationstidning

*Karita har
jobbat på
ÖK 47 år!*

Navet Ab investerar

På tur med kalvbilen

Dikostall vid YA!

INNEHÅLL

LEDARE: VD TOM ÅSTRAND	3
ÖK FULLMÄKTIGEVAL 2018	4
ATRIA PREMIERAR BÄSTA GÅRDARNA	5
VIKTIGA BOLAGSMÖTEN	6-7
NAVET AB INVESTERAR	8-9
ANTIBIOTIKAFRITT BROILER- OCH SVINKÖTT	9
SVINAKTUELLT	10
ÖSP-BAS MED NÄRVARORÄTT VID ÖK-MÖTEN	11
YA:S DIKOSTALL MED KOMMENTAR	12
NÖTAKTUELLT	13
PÅ TUR MED KALVBILEN	14-15
NYA MEDLEMMAR 2016	16-17
KARITA TAXELL	18-19
AKTUELLT PÅ KONTORET	20-21
A-FODER	22-23

Ansvarig utgivare: Andelslaget Österbottens Kött
Adress: PB 173, 65101 VASA
Besöksadress: Flygfältsvägen 2, Vasa

Tel: (06) 323 9411
Internet: www.osterbottenskott.fi
Chefredaktör: Tom Åstrand / Österbottens Kött
Ombrytning: Heidi Hjerpe / Kustmedia Ab Oy
Upplaga: 600 st
Tryck: Fram 2017

Pärmbild: Foto: Ann-Britt Pada

ISSN 1798-7539 (Print)
ISSN 2342-5644 (Online)

Välkommen på ÖK:s populära
Grillfester
i sommar!

Tisdagen den 27 juni vid Klacken i Lillby
Torsdagen den 29 juni vid Molpe paviljong i Molpe

Reservera datum redan nu.
ÖK sänder inbjudan och mera information i juni.

Grillfest 2016

ÖK

ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Postadress
PB 173, 65101 VASA
Besöksadress
Flygfältsvägen 2, Vasa
Tel. (06) 323 9411
www.osterbottenskott.fi

BÄSTA LÄSARE

MODER NATUR BESTÄMMER tågordningen vad gäller vädret men våren segrar och vårbruket kör igång precis som det alltid har gjort med långa och intensiva arbetsdagar för våra producenter – med ett klart och entydigt syfte att producera inhemsk mat av högsta kvalitet.

LIVSMEDELSSÄKERHETEN HAR ÅTER en gång hamnat i fokus med anledning av den brasilianska köttskandalen och lite senare genom en egen inhemsk mutskandal, där ett slakteri använt utländskt kött i sina produkter och marknadsfört dem som finländskt kött. Båda dessa händelser har tyvärr åter påvisat brister i övervakningen av livsmedelssäkerheten för importkött och myndigheternas uppenbara svårigheter att kontrollera vart dessa köttpartier har levererats och använts inom landets gränser. Det är dags att inse att säkerheten i övervakningen av importkött inte längre kan garanteras av stickprov och godkännande av förfälskade intyg. Situationen kräver uppenbarligen förbättrad lagstiftning och en övergång till samma rigorösa kontroll som gäller för den inhemska köttproduktionen.

MARKNADSLÄGET OCH PRODUCENTPRISERNA på kött har ytterligare stabiliserats under början av 2017. Prognoserna talar för en fortsatt prisuppgång i Europa under förutsättning att exporten till Asien håller i sig på nuvarande nivå och att den europeiska köttproduktionen inte överhettas på nytt. För Atrias del pågår nu förberedelserna för de första leveranserna av svinkött, totalt cirka tre miljoner kilogram, till Kina. Exporten till Kina kommer att utvecklas stegvis till att omfatta även andra köttslag såsom nöt och fjäderfä. Det här är en enorm möjlighet för våra producenter att få ut ett mervärde som vårt sätt att producera kött på förtjänar. Den kinesiska konsumenten värdesätter livsmedelssäkerhet och det återspeglas i högre konsumentpriser på kött på den kinesiska marknaden – Atrias köttproducenter har den rätta produkten för detta!

BÄSTA LÄSARE, DET finns för närvarande många positiva saker som händer runtomkring den inhemska köttproduktionen, och det är bra för det är bråttom att återställa förutsättningarna för en lönsam köttproduktion och därigenom återta tron på framtiden!

Tom Åstrand

”

Vi har rätt produkt för Kina.

ÖK FULLMÄKTIGEVAL 2018

Att minska valdistrikten inom ÖK från tre till ett betyder att demokratin får bättre spelrum, det skapas större aktivitet vid kandidatrekrytering och högre röstningsaktivitet förväntas. ÖK väljer nytt fullmäktige 2018.

FULLMÄKTIGEVAL SKER NÄSTA år inom Andelslaget Österbottens Kött och det förberedande arbetet har påbörjats. Förvaltningsrådet utsåg tidigare en arbetsgrupp, med Jan Anderssén som ordförande, och med uppgift att gå igenom stadgarna, kontrollera vad som gäller och föreslå ändringar vid behov.

ENLIGT NU GÄLLANDE stadgar ska styrelsen ha fyra ledamöter + VD, varav minst tre ska vara medlemmar i andelslaget. Till styrelsen väljs också suppleanter.

Antalet ledamöter i förvaltningsrådet ska enligt stadgarna rymmas inom en gaffel om 9-18 personer.

– För närvarande har förvaltningsrådet tolv medlemmar. Arbetsgruppen anser att det fungerar bra och föreslår inga ändringar, uppgav Jan Anderssén när han rapporterade vid förvaltningsrådets möte den 24 februari 2017.

Jan Anderssén redogjorde för arbetsgruppens förslag.

Valnämnden som förbereder fullmäktigevalet inom ÖK 2018. Från vänster Johan Snickars, Kenneth Lindén och Åsa Frants. Saknas på bilden gör Markus Strömsnäs.

VAD GÄLLER FULLMÄKTIGE, andelslagets högsta beslutande organ, har det nu 31 medlemmar från tre valdistrikt. Arbetsgruppens förslag är att antalet minskas till det minimiantal som stadgarna tillåter: 21 ledamöter och att tre valdistrikt minskas till ett. Enligt valordningen ska det vara högst 42 namn i en valmansförening.

Informationsmöten på fältet blir tre som tidigare: ett i norr, mitten och ett i syd.

Förvaltningsrådet, som beslutar om fullmäktigevalet inom de ramar som stadgar och valordning säger, godkände arbetsgruppens förslag.

VID MÖTET UTSÅGS valnämnd bestående av Kenneth Lindén, ordförande, Johan Snickars, viceordförande, Markus Strömsnäs, medlem och Åsa Frants, valledare. Deras arbete påbörjas konkret hösten 2017. Informationsmöten på fältet sker i januari 2018 och fullmäktigevalet förrättas genom poströstning i mars 2018.

FULLMÄKTIGEVAL 2018

- 21 LEDAMÖTER
- 1 VALDISTRIKT
- 3 INFORMATIONSMÖTEN

TEXT OCH FOTO:
Lisbeth Bäck/Kustmedia Ab

ATRIA PREMIERAR BÄSTA GÅRDARNA

Atria belönar årligen gårdar med goda produktionsresultat. Premieringen äger rum vid Köttakademiens evenemang, som i år var i Kalajoki i början av februari.

ATRIA PREMIERAR GÅRDAR med nöt-, svin- och broilerproduktion. Kriterierna är goda produktionsresultat, bra helhetskvalitet, lågt bortfall av djur, få eller inga anmärkningar vid granskningar av djur, att djurens välbefinnande och skötsel är god och att gårdarna hör till Naseva.

Man ser även till att producenterna på ett målmedvetet sätt utvecklar sina företag.

BLAND DE PREMIERADE för år 2016 återfanns flertalet ÖK-producenter, vilket är glädjande och ett bevis på god och kvalitativ produktion hos andelslagets medlemmar.

Sofie Nylund belönades med titeln "Utmärkt uppfödare av mjölkkrastjurar 2016". Kenneth Backlund och Withgård Ab: bröderna Peter och Erik Nybäck fick utmärkelse för "Utmärkta produktionsresultat 2016". Jeppo Lantgris fick erkännande som "Årets utvecklare 2016".

Från vänster Daniel Klockars från ÖK, svindirektören från Atria, Jaakko Kohtala, pristagare Alexander Backlund från Jeppo Lantgris och en av deras anställda, Julia Bashynska.

Smågrisproducenterna Maria och Mats Nyqvist i Kantlax hade bästa produktionsresultatet inom hela Atria Finland 2016. Vi Gratulerar!

BLAND DE TRE främsta producenterna med över 30 avvanda smågrisar fanns två ÖK-producenter: Maria och Mats Nyqvist med 36,4 avvanda smågrisar och Westfarm Ab med 35 avvanda smågrisar under år 2016.

KRITERIERNA FÖR PREMIERINGARNA hade ändrats i år så att Nyqvists och Westfarm inte

erhöll diplom. Detta trots att Maria och Mats Nyqvist hade bästa produktionsresultaten inom hela Atria Finland under 2016. ÖK-medlemmarna Maria och Mats Nyqvist har sju diplom från tidigare år för bästa produktionsresultat.

TEXT: Lisbeth Bäck
FOTO: Lisbeth Bäck och ÖK

VIKTIGA BOLAGSMÖTEN

ÖK:s fullmäktige och förvaltningsråd har haft möten under våren. Verksamhet och räkenskaper har fastställts, val har förrättats och marknadsöversikter getts. Viktiga möten där förtroendevalda diskuterar och beslutar om ÖK:s framtid.

FÖRVALTNINGSRÅDET HÖLL MÖTE den 24 februari 2017 vid YA! i Gamla Vasa. Ordförande Ola Sandberg inledde och därefter behandlades verksamhets- och bokslutshandlingar inför fullmäktigemötet. Förvaltningsrådets utlåtande undertecknades och arbetsgruppen inför fullmäktigevallet avgav sin rapport med efterföljande beslut

om valet. De finns närmare beskrivna på annan plats i den här tidningen. VD Tom Åstrand stod för den allmänna branschöversikten, Daniel Klockars med aktuellt från svinanskaffningen, Kim Tarvonen med aktualiteter från nötsidan medan Lasse Åberg delgav aktuellt från A-Foder.

ORDINARIE FULLMÄKTIGEMÖTE HÖLLS tisdagen

den 14 mars 2017, också det vid YA! i Gamla Vasa.

Stadgeenliga ärenden som bland annat fastställande av bokslut och verksamhet för föregående år liksom godkännande av förvaltningsrådets utlåtande och revisionsberättelse.

Ansvarsfrihet beviljades för styrelsen, förvaltningsrådets ledamöter och för verk-

Pausdiskussionerna
är viktiga då ÖK har
möten.

ställande direktören.

– I år säger vi ansvarsfrihet med tack-samhet för det har varit ett tufft år med stora utmaningar, uttryckte sig mötesordförande Peter Thölix.

Man beslöt om överskottets användning och delar ut 12 procents andelsränta på andelskapitalet tillbaka till medlemmarna. Under 2016 vidtogs flera åtgärder till förmån för producenterna. Bland annat sänktes förmedlingsmarginalerna, en värdefull insats men som ska korrigeras igen då ÖK bör ha resultat för att årligen kunna betala ut andelsränta.

TILL MEDLEMMAR I förvaltningsrådet för perioden 2017-2020 valdes Fredrik Backlund, Kenneth Dalkar, Henrik Holm och Mikael Uljens. Till ledamot i förvaltningsrådet för 2017-2019 valdes Johannes Nylund från

Träskböle i stället för Mats Storgård, som valts till suppleant i andelslagets styrelse.

ANDESLAGETS VERKSAMHET FÖLJER övriga samhällsutvecklingen vad gäller större enheter. Antalet medlemmar minskar medan totala anskaffningen ökar. Siffrorna talar sitt tydliga språk och ÖK snuddar redan vid de uppgivna målen i strategi 2020. Vid ÖK:s möten är det ett mervärde för deltagarna att få ta del av det senaste från bolaget och inom branschen: aktuellt från Atria av Kjell-Göran Paxal, marknadsöversikt av Tom Åstrand, ekonomisk översikt av Åsa Frants, om svinanskaffningen av Daniel Klockars, nötanskaffningen av Kim Tarvonen och aktuellt från A-Foder av Lasse Åberg.

TEXT OCH FOTO:
Lisbeth Bäck/Kustmedia Ab

Förvaltningsrådet går igenom år 2016 inför fullmäktigemötet.

MÅLET ÄR ATT BLI BÄST NY TILLBYGGNAD GER MÅNGA FÖRDELAR

Christer Storfors har varit svinproducent i 20 år. Efter den senaste utbyggnaden av svinhuset i Malax förfogar företaget över ytterligare 3000 m² stall och sammanlagt drygt 9 000 djur.

LÄNGS ÖJNAVÄGEN I Malax ligger Christer och Lotta Storfors imponerande anläggning för svinproduktion med totalt drygt 9 000 djur i konstant omlopp. Den senaste tillbyggnaden på 3 000 m² har nyligen tagits i bruk. Planeringen av tillbyggnaden inleddes redan 2014, men väntan på miljötillstånd

och undantagslov blev lång.

– Det innebar enormt mycket byråkrati och hela processen tog två år, minns Christer, som varit svinproducent i drygt 20 år.

GÅRDEN I MALAX verkar under två namn: Navet Ab äger fastigheterna och driver smågrisproduktionen, medan Storfors Svin Ab äger djuren och jordbruket, som omfattar cirka 300 hektar spannmålsodling. Lotta och Christer tog över Christers far Jan-Erik:s del i företaget 2011 och förutom dem arbetar sju anställda i företaget, varav en inom jordbruket. Målet med verksamheten är klart: att vara en av Finlands bästa svinproducenter. Detta genomsyrar hela verksamheten.

– Tillbyggnaden är ett led i det här arbetet. Den blev nödvändig för att vi skulle uppfylla alla nya regler, men också för att underlätta vårt eget arbete, konstaterar Christer. Vi får nu ett bättre system gällande tömning och tvättning av de olika avdelningarna - det började bli svårt att hinna med såsom det var innan.

EN ANNAN STOR förändring blir det nya kontoret och de nya personalutrymmena, som ännu inte är fullständigt klara. Här ryms kafferum och kök, duschar och omklädningsrum.

– Sociala utrymmen byggs med slussar så att det i princip ska bli omöjligt att gå in i svinhuset utan att byta om, vilket blir allt

Den nya brandalarmet vakar över anläggningen.

Navet Ab har som mål att bli en av landets bästa producenter. Uppföljningen är viktig och avgörande – liksom genetik, foderanpassning, personalens attityd och tålamod samt ändamålsenliga utrymmen.

Tillbyggnaden har fungerat klanderfritt, och Christer är speciellt nöjd med ventilationssystemet, som är en egen uppfinning.

mer viktigt med tanke på olika sjukdomar, förklarar Christer.

Byggnadsarbetet påbörjades i april 2016 och alla nya utrymmen var planerade att stå klara i oktober, men förseningar i byggnadsarbetet gjorde att en del arbeten ännu återstår.

– Till all lycka kunde vi ändå flytta in djuren för ungefär tre månader sedan och allt har fungerat klanderfritt. Tack vare de nya utrymmena har vi kunnat höja försäljningsvikten på smågrisar med nästan fyra kilo – något som är bra för alla parter. Det här är tack vare att grisarna inte längre har det lika trångt, samt att vi kan hålla dem längre hos oss, förklarar Christer.

ALLT SOM ALLT rymmer byggnaderna nu 7000 smågrisar, 1000 sugor och drygt 1000 slaktsvin, i konstant omlopp.

– Vi har inte behövt anställa mer personal – arbetsmängden är ungefär den samma, även om det blir mer tvättarbete. Istället sparar vi tid på att vi inte längre behöver ha kvar hyrstallet som vi tidigare hade i bruk.

En god ventilation är inte bara viktig för djurens välmående, utan påverkar även arbetsmängden.

– Ventilationssystemet i det nya stallet är något av en egen uppfinning och har kalibrerats med mycket lyckat resultat av Christer Rönqvist vid ÖK/A-Producenter, berättar Christer.

Samtidigt som man byggt ut med 3000 m² har man även renoverat en del av de äldre byggnaderna, som härstammar från 1996. Detta för att kunna utöka med slaktsvin, som man tidigare inte hade.

SATSNINGARNA BÄR OCKSÅ frukt för Navet Ab. Framgången mäts i antal avvanda djur per suga per år, och nuvarande nyckeltal är över 31 avvanda. Avelsutvecklingen hos suggorna har varit mycket positiv och Atria har uppmärksammat gården för de goda resultaten flertalet gånger.

– Produktionsresultaten beror dels på genetiken, dels på foderanpassning, uppföljning samt på personalen. Uppföljningen sker kvartalsvis och vi kan genom den jämföra oss med andra producenter i landet, berättar Christer.

Nästa steg i utvecklingen är att börja föda upp antibiotikafria svin, vilket kommer att ske i början av 2018.

– Det ska bli intressant att se hurudan respons köttet får, avslutar Christer.

TEXT OCH FOTO:
Anna Sand/Kustmedia Ab

ANTIBIOTIKAFRITT BROILER- OCH SVINKÖTT

ATRIA FINLAND GARANTERAR att Atria Perhetila:s broilerkött är välsmakande och antibiotikafritt kött.

Oavsett om det gäller människor eller djur är det viktigt att antibiotika inte används i onödan. Användning av antibiotika ökar antiresistenta bakteriers tillkomst vilka i sin tur gör att antibiotika fungerar sämre som botemedel.

Till skillnad från Finland är det vanligt i många andra länder att rutinmässigt ge antibiotika till produktionsdjur.

ATRIA PERHETILA:S PRODUKTION är välskött och producenternas omsorg, djurskötsel och förebyggande åtgärder garanterar att fåglarna mår bra och att de inte behöver antibiotika.

Atria Perhetila använder alltså ingen antibiotika – däremot används mera inhemsk havre i det foder som kommer från A-Foders fabrik i Koskenkorva.

TANELI TIRKKONEN, KVALITETSCHEF och veterinär, uppger att Atria sedan ett år tillbaka även arbetar för att svingårdar ska ha antibiotikafri produktion, alltså uppfödning av grisar som aldrig under sitt liv blivit behandlade med antibiotika.

Inom Atria påbörjades det arbetet redan på sensommaren 2016 och i år finns redan betydliga volymer.

– Det finns ÖK-producenter som tidigt kom med i det projektet. Arbetet fortsätter, säger han.

Atria Broilerproduktion är så välutvecklad att fåglarna inte behöver medicineras med antibiotika under hela sin livstid. Från och med hösten 2017 kommer detta också att synas på broilerköttförpackningarna från Atria.

Inom Atria:s svinproduktion arbetar man aktivt med att förverkliga antibiotikafri svinproduktion.

SVIN AKTUELLT

SVINANSKAFFNINGEN FÖR FÖRSTA kvartalet visar på en bra utveckling. 4,15 miljoner kilogram inkört till Nurmo är hela 7,8 procent mera än 2016. Jämförelsevis med 2015 hela 18,6 procent mera slaktsvin. Österbottens Kött står för ungefär 25 procent av Atrias svininvägning vilket är anmärkningsvärda siffror.

SMÅGRISARNA HAR DET förmedlats 44 941 stycken av och detta är även en stor ökning från 2016. Närmare bestämt 21,3 procent mera förmedlade smågrisar. Detta beror delvis på en större mängd fratsar (8 kilograms smågrisar) som förmedlats under februari och mars som annars skulle kommit till förmedling från och med april men oaktat ett gott förmedlingsresultat som visar att vi har fina smågrisresultat ute på gårdarna.

SMÅGRISBALANSEN ÄR NÅGOT som bör lyftas upp. Vi inledde året med en fin balans som nu vänt till en av de större bristsituationerna vi sett de senaste tio åren. Orsakerna är många men den främsta är förstas att det inte satsats tillräckligt på smågrisproduktion jämförelsevis med hur det byggts/utvidgats på slaktsvinssidan. Gårdarna har integrerat sin befintliga smågrisproduktion att även omfatta slaktsvinsproduktion och delvis har även gårdar slutat. Rotationen i slaktsvinställen har även den förbättrats med flera veckor sista åren. Intressant i detta är att situationen är precis den samma i nästa hela Europa, och att bristen i stort sett inleddes på samma tidpunkt. På Österbottens Köts anskaffningsområde är situationen i balans på de gårdar som anslutit sig till ett mellangårdsavtal emedan vi ser en stor brist på slaktsvinsgårdar som ej anslutit till mellangårdsavtal. Omkring

90 procent av smågrisarna som föds idag har ett färdigt hem när de är leveransklara.

ATRIA GÅR FRÅN klarhet till klarhet i sin utveckling av spårbarheten på svinsidan som nu även nästa år kommer att omfatta antibiotikafria kött. Mottagandet av spårbarhetsgårdarnas produkter har varit positiva bland konsumenterna men kommer nu då även framöver att klassas som antibiotikafritt. Ser vi ute i butikerna idag är en stor del redan antibiotikafritt kött vi konsumerar och steget att även omnämna detta var inte stort. Sett till Europa har Finland en av de lägsta antibiotikaförbrukningen redan idag och ett gott hälsoläge bland svinen. Atria är idag världsledare inom spårbarhet på köttprodukter.

Daniel Klockars
Anskaffningschef svin

Foto: Atria

ÖSP-BAS MED NÄRVARORÄTT PÅ ÖK-MÖTEN

Tomas Långgård från Malax valdes till ny förbundsordförande för Österbottens svenska producentförbund, ÖSP, för innevarande år 2017. Därmed har han av sagt sig uppdraget som styrelseledamot inom ÖK men använder gärna sin närvarorätt.

Tomas Långgård från Malax, svinproducent, ordförande för ÖSP och ÖK-medlem.

LÅNGGÅRD ÄR ÖK-MEDLEM, har egen svingård i Malax och är en av aktieägarna i Westfarm Ab. Allt sedan början av 2000-talet har han varit förtroendevald inom ÖK och nästan lika länge inom ÖSP, där han verkat som viceordförande de senaste sju, åtta åren.

ORDFÖRANDESKAPET INOM ÖSP ledde till att han avsåg sig styrelseplatsen inom ÖK – men som ÖSP-ordförande har han närvarorätt och blir inkallad till ÖK:s styrelsemöten.

– Österbottens Kött är ett av ÖSP:s viktigaste medlemsföretag. Vi är måna om att upprätthålla den goda kontakten aktörerna emellan och samarbetet är värdefullt och ömsesidigt. ÖSP bjuder också in ÖK exempelvis till möten som vårt köttutskott har. Operativa ledningen från ÖK brukar då rapportera och ge sin syn på hur marknaden ser på köttsektorn, berättar han.

Tomas Långgård upplever ordförandeposten som både intressant och utmanande. Hans uppgift är bland annat att leda förbundsstyrelsen, följa branschutvecklingen, delta i samhällsdebatten och bevaka medlemmarnas ekonomiska, sociala och kulturella intressen.

– Vi uttalar oss, agerar när det behövs och deltar i den allmänna debatten i frågor som berör vår bransch. Vi ger utlåtanden i lagberedningar som ministerierna jobbar med och bevakar våra intressen på olika sätt. Aktuella ärenden på bordet på sistone har gällt upphandlingar och ursprungs-märkningar.

HAN ÄR NÖJD över att förbundet har förstärkt sin konsumentupplysning och hänvisar till en lyckad kampanj på sociala medier som pågår som bäst.

– Vi har väldigt många tittare där och det är bra att vi aktiverar oss med upp-

lysning om hur bra det är med inhemska livsmedel.

– Ursprungsmärkning och gårdsmärkta produkter är en viktig sak som gynnar både producenter och konsumenter.

LÅNGGÅRD DRIVS OCH har intresse för att driva medlemskårens intressen. Han tycker om att påverka, är en social person och har stor branschkunskap.

Han trivs med uppdraget även om han konstaterar att almanackan är riktigt välfylld.

– Så ska det också vara. Vi ska hålla hög profil, synas och höras. På den punkten visste jag vad som väntade mig, säger han.

– Just nu ser det lite ljusare ut på marknaden, åtminstone på köttssidan ser vi att det svänger till det bättre nu. Inte mycket men åt rätt håll. Det gäller att tro på framtiden.

TEXT: Lisbeth Bäck
FOTO: Ann-Britt Pada

YA:S DIKOSTALL – UNIK SATSNING

Dikostallet är ljus, luftigt och byggt med fokus på djurens välmående. Marko Lappalainen har planerat stallet, CE-Construction har byggt och arbetsledning/övervakning har skötts av Sweco Ab. Till höger i bild ses ÖK-producenten Jonathan Backlund med sonen Adrian, åtta månader.

YA Naturbruk i Gamla Vasa har tagit i bruk sitt nya dikostall med kall lösdrikt på djupströbädd för cirka 50 dikor. De startar upp en ny produktion i en ny lärmiljö för sina studerande. ÖK är samarbetspartner.

PROJEKTET ÄR UNIKT i hela Finland, inte själva bygget utan satsningen i sig. Utöver att YA erbjuder utbildning för blivande lantbruksföretagare kan de också bygga upp ett kunskapscenter kring modern dikoproduktion, precis det som branschen frågar efter och som ingen annan skola i Finland har just nu.

– Resultaten från årets studieansökningar visar på rekordmånga ansökningar till ungdomsutbildningarna inom lant- och

skogsbruk, sa utbildningschef Anders Grannas.

YA OCH ÖK har ett bra samarbete kring denna gemensamma angelägenhet – dikoproduktion. ÖK har fungerat som mentor under planeringstiden, ordnat med djurmaterial till besättningen som nu byggs upp och bistått med ”praktikplatser” för YA:s personal vid ÖK-gårdar.

– Arbetet och förtroendet är ömsesidigt. Vi är också samarbetspart den dagen då

biffkalvar och slaktkor ska säljas vidare, sa Ola Sandberg, ÖK:s förvaltningsrådsordförande, som höll festtalet vid öppet hus-dagen den 6 april 2017.

Han önskar att dikostallet framöver även ska kunna fungera som arena då ÖK fortbildar producenter.

Många kom till öppet hus-dagen: studerande, besökare och utställande branschaktörer och – företagare.

Det är gott att se att intresset är stort för Österbotten behöver fler som satsar

DIKOINTRESSET ÖKAR – ÖK INFÖR INVESTERINGSSTÖD

I DECEMBER 2016 arrangerade Österbottens Kött en dag för producenter som har intresse av dikoinvesteringar. Hela 120 personer hade anmält och det visar att intresse för näringen finns.

EFTER DIKODAGEN HAR det hänt en hel del och flera investeringar har gått vidare till ansökan om det statliga investeringsstödet. Redan inkommande vår kommer några byggen igång. Själv har jag gjort TB-kalkyler till ett tjugotal investeringar med allt mellan 30 och 300 dikor. Vad som blir verklighet återstår att se men det ser bra ut, riktigt bra ut!

ÖSTERBOTTENS KÖTT HAR efter dikodagen i december tillsammans med AtriaNöt tagit fram konceptstall som kan av producenten beställas med ”nyckeln i handen” principen. Leveranstiden och kostnaden är på förhand överenskommet. En grundidé var att få ner byggkostnader och det har vi lyckats med ganska bra, priset på våra konceptstall ligger under medelpriset på vad som byggs idag. Vi har nu en hel del information om byggplanering. Vi skall under vårens lopp sammanställa allt i en överskådlig broschyr som sänds ut till producenterna.

DET SENASTE I ledet av åtgärder för att få igång dikoinvesteringar är ett investeringsstöd för de som bygger nya dikoplatser. Modellen är kopierad från slutuppfödningen var man för några år sedan införde investeringsstöd. Nu flyttas de resurser istället till dikoinvesteringar. Det direkta stödet kommer att bli 300 euro/dikoplatser och betalas ut under en period på fem år. Totalt räknar vi med att få minst 10 000 nya dikoplatser till AtriaNöt. Och vi på Österbottens Kött skall se till att så många som möjligt av dessa 10 000 kommer till vårt verksamhetsområde. Vi har också

på dikor. Mjölkkornas antal minskar och därmed även antalet kalvar. Därför behövs dikor för att upprätthålla produktionen av nötkött.

PÅ PLATS VID YA var nötköttansaffningschef Kim Tarvonen. Han kunde där och då informera om ÖK:s satsning på dikor, visa på konceptstall och svara på besökares frågor.

Som gåva från ÖK fick YA en donation på den kvigkalv av rasen Charolais, Novelli 16-09108-530, som föddes den 15 mars hos Robert Flen i Munsala. Tids nog flyttar kalven till YA. ÖK gratulerade och önskade framgång till den för näringen viktiga etableringen. Och så bjöd ÖK alla besökare på Atrias goda grillkorv!

TEXT OCH FOTO:
Lisbeth Bäck/ Kustmedia Ab

andra nyheter på gång till dikoproduktion, som vi hoppas kunna presentera under vårens lopp.

DE REDAN NU planerade investeringar öppnar upp för andra behov. Tillgång på livdjur är en konkret utmaning som investerare kommer att stå framför. Så här finns utrymme för etablerade dikoproducenter eller någon annan med lämpliga produktionsbyggnader att starta upp en verksamhet. Ta gärna kontakt!

Kim Tarvonen

NÖT AKTUELLT

AR 2016 BLEV rekordår vad beträffar anskaffningsvolym: första gången över 9 000 stycken nötkött och totalt landade anskaffningen på 2,9 miljoner kg. Det är en ökning med 3,4 procent jämfört med 2015. Kalvförmedlingen präglades 2016 av stor variation i marknadsläget. Året började med ett rejält överutbud av kalvar vilket under årets lopp svängde till ett underskott.

INOM NÖTKÖTTSEKTORN I Finland har vi flera år levt med att kalvutbudet varit större än efterfråga. Nu är läget det motsatta, efterfråga är konstant större än utbudet. Den prognos som våren 2016 visade minskning av mjölkkor med 25 000 fram till 2022 ser ut att bli verklighet. I februari 2017 hade Finland 7 500 färre kor än året innan.

INOM ATRIANÖT GÖR vi allt vi förmår för att upprätthålla balans i kedjan. Det betyder bland annat att vi flyttar fram planerade slutuppfödningssatser i den utsträckning det är möjligt. Vi bromsar upp cirkulationen i kedjan genom att uppmuntra producenter till att föda upp sina djur till större slaktvikter. Slaktar man ut sina djur i för låga slaktvikter väntar man också längre på nya kalvar.

DET FÖRÄNDRADE MARKNADSLÄGET ger möjligheter inför framtiden. En sannolik utveckling är att marknadspriset på nötköttet fortsätter uppåt. Brist på inhemskt nötkött är i alla fall ett faktum. I kombination med sjunkande produktionsvolym och köttskandalerna ut i världen har vi all orsak till optimism vad gäller avräkningspriset för detta år. Vi har i skrivande stund kunnat meddela om den tredje höjningen (till vecka 15) på nötkött sedan september 2016.

DIKOSEKTORN HAR EFTER många lugna år fått uppsving med planerade byggprojekt. Österbottens Kött vill tillsammans med AtriaNöt uppmuntra producenter till att genomföra sina planer samt andra att börja planera. Vi har därför infört ett direkt investeringsstöd för de som bygger nya dikoplatser. Stödet är totalt 300 euro/dikoplat och betalas ut under en fem års period.

NYA INVESTERINGAR LEDER till ökat behov av livdjur. Vi uppmuntrar etablerade dikoproducenter att se över sitt utbud av kvigor. Har du extra kvigor finns sannolikt köpare till dem. På våra hemsidor finns en ny funktion där gården kan anmäla livdjur till salu. Nu är det säljarens marknad! Har du en produktionsbyggnad som kunde användas för kviguppfödning? Den ökade efterfrågan på dikokvigor kräver också mer uppfödningsskapacitet av livdjur. Om du har utrymmen som kunde lämpa sig för detta ändamål skall du höra va dig till oss.

FRAMTIDEN INNEHÅLLER BÅDE utmaningar och möjligheter. Andelslaget har ansvar för enskilda producenterna samtidigt som vi värnar för helheten. Tillsammans är vi starka – nu och i framtiden.

MED ÖNSKAN OM ett gynnsamt vårbruk

Kim Tarvonen
Anskaffningschef Nöt

PÅ TUR MED KALVBILEN

KAJ-INGMAR DAHLGREN FRÅN Malax har arbetat med djurtransporter de senaste 27 åren. Han började 1990 som anställd åt brodern Mikael Dahlgren och Peter Silfver. Före det var han anställd många år vid företaget Jarla Plast i Malax.

– **JAG HAR** kört allt, säger han lugnt när han rattar ut på motorvägen från Vasa norrut.

– Kadaver, svin, tjurar och kalvar. En tid körde jag kalvar runt hela Finland åt A-Producenter men det gör jag inte mera. Jag trivs med arbetet trots att en arbetsdag sällan går under tio timmar.

Han kör förmedlingsdjur åt ÖK, i huvudsak kalvar mellan gårdarna. Till skillnad från till exempel smågrisbilen som fylls på ett par, tre ställen har Kaj-Ingmar vanligen många stopp per dag.

– I dag kommer jag att ha 24 kalvar i bilen efter nio stopp hos producenter. De ska sedan köras till nötproducenten Juthman i Töjby.

HANS OMRÅDE ÄR Karleby till Sideby. Den här dagens rutt är Malax-Kaitsor-Kimmo-Kaurajärvi-Malax-Lappfjärd-Härkmeri-Töjby-Nurmo-Malax.

Under dagen besöks producenter med efternamnen Östman, Österlund, Österberg, Gammelgård, Södergård, Bonn, Lindedahl, Leppänen och Björknäs. Först ut är Bröderna Östmans mjölkgård i Kaitsor, där tre kalvar ska lastas. Dahlgren har anmält 07:10 som lastningstid och 07:10 kör vi upp på deras gård. Det är några minusgrader ute och en solig apilmorgon.

Kaj-Ingmar hälsar så bekant på producenterna och byter några ord innan lastningen tar vid. Det pratas lite väder och så frågar han om djuren är avhornade och e-märkta. Det här är ett yrke där chauffören ska tycka om både djur och människor. Chaufförerna är ÖK:s ansikte utåt. Nästan alla producenter frågar vart deras kalvar ska förmedlas. De bryr sig om sina djur.

– **FÖRMEDLINGSKALVARNA VÄGER** mellan 40 och 60 kilogram vid förmedlingen. Jag transporterar även biffdjur mellan dikobesättningarna och de kalvarna rör sig kring 200-300 kilogram. Varannan vecka kör jag även ekogrisar.

– Jag tycker att det fungerar bra med ÖK. Peter Backlund planerar mina lass och meddelar eventuella ändringar.

I regel ringer Dahlgren upp producenterna och meddelar ankomsttid. Och när lastningen är klar sköts pappersarbetet och kvittering.

Dagen för Kaj-Ingmar avslutas med att bilen tvättas antingen i Nurmo eller i Kauhajoki. Så att den är klar för en ny dag med ny tur.

Familjen består av fru Stina, tre söner och sju barnbarn. Fritiden fyller Dahlgren med villaliv i Malax skärgård, familjeliv och att "nåssa på" hemmavid.

TEXT OCH FOTO:
Lisbeth Bäck

Tidig morgon och Kaj-Ingmar Dahlgren har påbörjat sin arbetsdag. Han är anställd åt NassTrans Ab och kör förmedlingskalvar inom ÖK:s område. Ett passligt arbete för sociala och morgonpigga personer som tycker om både djur och människor, enligt honom.

NYA MEDLEMMAR 2016

Under fjolåret anslöt sig åtta nya medlemmar till Andelslaget Österbottens Kött.

Sju nötgårdar och en svingård. Här presenteras sju av dem. Den åttonde har avslutat sin verksamhet. Därtill välkomnas fem nya producenter, som inte (ännu åtminstone) är fullvärdiga medlemmar.

Välkommen till Österbottens Kött!

Stefan Kastus

Vörå
Dikoproduktion

"JAG, MIN FRU Hannah och en anställd sköter grönsaksodling, slaktsvinsproduktion och nu bygger vi dikostall för 60 dikor. Vi startar upp med 45 djur i september enligt planerna.

VI ÄR NYA ÖK-medlemmar och har hittills fått ett gott intryck av bolaget.

Tycker det går bra att prata med Kim Tarvonen och vi ska "köra dikoproduktionen" via dem.

JAG KÖPTE TVÅ sugor när jag var 13 år och sedan dess har jag varit bonde. I dag är jag 37. Vi har tre barn och de är gärna med i jordbruksarbetet alla tre.

NÖTGÅRDAR

Gabriella och Benneth Teir

Yttermark, Närpes
Mjolkproduktion

"NÄR MIN PAPPA blev pensionär omvandlades verksamheten till jordsbrukssammanslutning som min mamma Gabriella och jag äger och driver. Mina föräldrar har varit bönder i 30 år.

VI HAR MJÖLKPRODUKTION med 44 mjölkande kor och spannmålsodling om cirka 80 hektar. Tillsammans med allt ansvar finns det också en frihet med arbetet som jag trivs med och jag tycker om djur. Jag bor tillsammans med sambo och våra två barn en bit från fähuset.

HITTILLS HAR SAMARBETET med ÖK fungerat väl. Jag är nöjd.

Johan Österberg

Töjby, Närpes
Dikoproduktion

"JO, DET VAR givet att jag skulle bli bonde fast jag först blev byggnadsarbetare och drev företag sexton år. Det nya dikostallet stod klart i november 2016 men första djuren tog jag emot i juni 2016 i gamla djurstallet. Stallet är anpassat för 60 dikor. Vi föder upp kalvar som säljs vidare vid sex månaders ålder – via ÖK. Raserna är Black Angus och Hereford.

JAG ÖVERTOG GÅRDEN 2009 av mina föräldrar Lisbeth och Harry, som hade mjölkkor. Det är bra så här nu. Djuren mår bra och jag har koll. Jag trivs. Min egen familj består av fru och två barn.

Johan Rosenback

Tjock, Kristinestad
Mjolkproduktion

"DET FINNS 30 mjölkkor på vår gård. Vi föder upp kalvar till egna kvigor och tjurarna säljs till slakt. Jag är 24 år och har övertagit produktionen av mina föräldrar Heidi och Kenneth. Har en VVS-utbildning i bagaget och tog samtidigt lantbruksexamen som vuxenstuderande.

DJUR OCH NATUR är det bästa som finns om du frågar mig. Framtiden får utvisa om vi utvidgar. Jag är förlovad med Janina, har köpt hus och enligt planerna får vi barn i höst. Just nu känns omfattning av jordbruket passligt.

Jan Wiik

Socklot, Nykarleby
Mjolkproduktion

"JAG HAR "ALLTID" arbetat på gården och mest sen jag kom från Lannäslund och militären för 15 år sedan. Generationsväxlingen stod klar i mars 2016. Mina föräldrar Ann-Christine och Johan var ÖK-producenter så bolaget är bekant, men ändrades till ny bonde hos Wiiks.

VI HAR 70 mjölkkor och föder upp egna kvigor och tjurar. Ett nytt kvigstall uppfördes 2015. Samarbetet med ÖK fungerar bra, jag har inget att klaga på. Och min familj, sambon Susanna och våra två barn, brukar vara på grillfest till Forsby.

Johan Nordström

Munsala, Nykarleby
Nötköttproduktion

"JAG ÄR BONDE sedan ett trettioårigt tillbaka. Driver nötköttproduktion och föder upp kalvar och tjurar till slakt. Gården har mellan 50 och 100 djur i besättningen. Vår spannmålsproduktion är ekologisk medan djurproduktionen är konventionell.

I FJOL BYTTE jag leverantör till Österbottens Kött. Mina föräldrar var i tiderna ÖK-producenter. Jag är nöjd med samarbetet så här långt fast jag inte tycker om den information som kommer på finska.

TILL MIN FAMILJ hör fru och två barn.

SVINGÅRDAR

Kristian Härtull

Vörå
Slaktsvinsproduktion

"GENERATIONSVÄXLINGEN INOM FAMILJEN ägde rum år 1997. I dag består produktionen av några hundra slaktsvin och så har vi egen spannmålsodling. Jag är ny medlem i Andelslaget Österbottens Kött och hittills är jag nöjd med samarbetet den service jag får därifrån.

MITT ARBETE ÄR omväxlande och jag drivs med att kunna jobba flexibelt. Min sambo hjälper till, liksom min pensionerade pappa. För mig var yrkesvalet givet. Jag for direkt till dåvarande Korsholms skolor och skaffade mig lantbruksutbildning.

JAG HAR ALLTID TYCKT OM SIFFROR!

Karita Taxell är en samlad, varm och lugn person. Hon lyssnar ofta istället för att prata själv. Hon är noggrann och hon tycker om siffror. Hon trivs hemma och älskar sin nya roll som mormor.

Efter 47 år på ÖK väntar nu en ny slags tid.

JAG SLUTAR PÅ ÖK den 1 september i år och i praktiken avgår jag med semester den 12 juli.

– Jag började på min födelsedag, 12 augusti 1970. Så det blir 47 år.

Karita, med flicknamnet Karlsson, är uppvuxen i en stor familj i "Bäckin" i Vasa. Hon har nio syskon, har själv en tvillingsyster, Karin, och egna tvillingdöttrar, Jenny och Linda. Det finns också fler tvillingpar inom familjen.

LÅT OSS BACKA till 1970 då hennes syster, som arbetade inom telefonförsäljningen på ÖK, hade hört att bolaget behövde en springflicka. Karita var 16 år, behövde jobb och inkomst efter att ha gått ut medborgarskolan. Hon sökte och fick jobbet vid ÖK.

– Det var under Hans-Erik Slottes tid och med Irja Pesonen som förman. Jag uträttade ärenden, bland annat att gå till banken med rätt mycket pengar i väskan. På den tiden var det mest kontanter som gällde. Jag delade också ut post i fabriken och minns att jag ibland kryssade mellan djurkropparna som hängde i taket.

Hon minns "gubbarna" som satt i rummen på kontoret: Hytönen, Nordström, Fors och Klemets, räknar hon upp.

– Det var så då, säger hon och tittar ut genom fönstret där vi sitter vid köksbordet hemma hos henne.

Från springflicka avancerade hon, först till faktureringsavdelningen och sedan år 1988 har hon varit likvidavräknare.

I juli packar Karita Taxell ihop på ÖK för gott. – Jag har tyckt om min arbetsplats – ja – plats i singularis, för jag har arbetat på ÖK sen jag var 16 år.

HON ÄR FÖRNÖJD med livet som är. Om sig själv säger hon att hon egentligen inte tycker om förändringar, att hon mår bäst att leva i en trygg, vanlig lunk och trivs hemma. Hon menar också att det är orsaken till att hon inte haft behov av att byta jobb.

Även om hon varit anställd på papper sedan 1970 så var hon hemma med tvillingflickorna sex år, tills de började i förskola. Lägg därtill att hon inte har körkort

utan har cyklat till jobbet i Vasa året om och efter ÖK-flytten till Runsör 2001 har hon cyklat till busstationen i Vasa, därifrån hon fortsatt med buss.

– Jag har alltid haft människor runt mig som ställt, och ställer, upp för mig. Det är jag så tacksam över, säger hon och fyller på kaffet i våra koppar.

I dag har Karita två barnbarn – en stor källa till glädje. Så mycket kärlek fyller rummet när hon pratar om dem, småpoj-

Mormor med sina barnbarn – en stor källa till glädje för Karita. Privat foto.

karna Anton och Isak, som båda är under två år.

– I höst börjar jag sköta om Anton tre dagar i veckan. Jag väntar så, ler hon.

NÄSTAN FEM DECENNIER i ÖK:s korridorer och Karita Taxell har sett utvecklingen inom bolaget på nära håll.

– ÖK hade verksamhetspunkter i Bennäs, Vasa och Kristinestad. Det fanns ombud längs hela kustremsan, en del med egna kontor i byarna. Antalet medlemmar var över sex tusen när jag började!

– När avräkningarna skulle postas plockades de i kuvert, kasseringsintyg skulle med och jaa-a, jag vet inte hur många likvider jag hanterat med att plocka i kuvert och mappat in. I dag finns allt det där i datorn och matas automatiskt av chaufförerna, när de hämtar eller förmedlar djur. Förr kördes listor ut som vi prickade av och stämde av med inköpsavtalen. Förr sköttes faktureringen så att siffror stansades i forsedlar som blev fakturor. Allt vad butikerna handlade stansades in och vid Tietobotnia gjordes avräkningar.

Hon skrattar vid minnet av den gången personalen strejkade för högre lön och fick sitta hela sommaren och stansa in ogjort arbete. Det var inte så värst kul.

– Likväl, säger hon, är det mycket nu också som ska kontrolleras manuellt, varje producent och likvid är "unik" och ska hanteras skilt för sig.

När hon tänker efter är det mängden av allt som ändrats. Mängden papper, medlemmar, personal. Datoriseringen förstås och allt som skulle till innan den fungerade.

EFTER SÅ MÅNGA år med djurlikvider tycker hon fortfarande om det hon gör.

– Jag tycker om siffror. Man kan säga att vi jobbar en vecka bakåt och en vecka framåt hela tiden. Varannan vecka börjar liksom en ny period och jag gillar utmaningen att få ihop likvidpaketen varje period.

Under Karitas tid har det varit två som räknat likvider. Hon har jobbat med Ruth Udell, Christina Sand och Emma Rasivirta. Karita sköter också producenternas returer och köttbeställningar.

I princip har hon inte mycket kontakt med producenterna i dag, annat än om de ringer och undrar över något.

– Förr ringde de ofta och frågade vad djuren vägde. Då satt jag och räknade upp vikten på femtio grisar, ler hon.

HON BERÖMMER ÖK som arbetsplats.

– Jag har överlevt ett antal chefer, skratrar hon. Slotte, Weckström, Lind, Saaristo och nu har jag Åstrand som chef.

– Det råder en speciell och familjär sammanhållning på ÖK. Vi bryr oss om varandra och jag tycker att bolaget bjuder till för sina medlemmar och producenter. Vi har haft bra sommarjobbare.

I AUGUSTI FYLLER Karita 63. En ny tid väntar. Hon vill tillbringa tid med barn och barnbarn, sköta sina sociala kontakter, läsa böcker, vara hemma, cykla mera och gå på lopptorg, som hon tycker om.

– Jag hoppas att ÖK kommer att finnas länge än. Alla ska ju äta och ha mat.

**TEXT: Lisbeth Bäck
FOTO: Ann-Britt Pada**

KARITA PREMIERADES

I december 2016 premierades Karita Taxell för sina år inom ÖK. Kjell-Göran Paxal, ordförande för ÖK, sa bland annat så här:

"Bästa ÖK:are. Det är ett speciellt tillfälle idag, då jag i egenskap av styrelseordförande och -medlem i Atria får dela ut förtjänststecken till Karita Taxell för 40 år i tjänst inom andelslaget. Karita har varit med i 46 år, en otroligt lång tid, även om hon var hemma med barn några år i början på 1980-talet.

Karita, du har varit med om många milstolpar i ÖK:s historia: invigningen av nya korvfabriken i Vasa 1974, stängningen av Bennäs och Kristinestad, industrialiseringen och försäljningen av verksamheten till Atria på 1990-talet, flytten till Runsör, när fastigheten revs i Vasa för att nämna några. Under din tid har du haft fem chefer och samarbetat med ett antal ekonomichefer.

När du började jobba på ÖK hade bolaget 6274 medlemmar. Idag är antalet 344. När du började anskaffades 4,6 miljoner kilogram kött. Nu anskaffas över 18 miljoner kilogram. Du har varit med och avräknat otaliga likvider åt bönderna. Du är lugn, saklig metodisk och kortfattad. Det uppskattar jag hos dig.

På ÖK och Atrias vägnar säger vi Tack och överlämnar blommor och diplom som lyder: Centralhandelskamaren har beslutat ge förtjänststecken i guld åt producentavräknaren Karita Taxell för 40 år tjänstförvärv. Daterat 8.12.2016 av nämnden för förtjänststecken, Risto E J Penttinen och Tarja Nuutinen.

Skål och en varm applåd för Karita!"

AKTUELLT PÅ KONTORET

Det sker en del omorganisering inom personalen på ÖK:s kontor. Omständigheter som följs av förändring och nyrekrytering – för att andelslagets kärnverksamhet och målsättningar i arbetet ska kunna fullföljas och förverkligas.

FÖRST UT VAR anskaffningschef Daniel Klockars att ta ut pappaledighet då familjen utökades med en son i mitten av april. Han är pappaledig och har semester nu i vår, arbetar mitt i sommaren och fortsätter sedan föräldraledigheten till slutet av det här året.

Som ersättare för honom, och som förstärkning på kontoret, är Sören Stenroos anställd från första maj och ett år framöver.

TROTJÄNAREN OCH LIKVIDAVRÄKNAREN Karita Taxell avgår med pension och slutar i praktiken i mitten av juli. Först har hon semester och från 1 september är hon pensionär. Vi får läsa om henne på annan plats här i tidning- en också.

Emma Rasivirta har varit fastanställd vid kontoret de senaste åren. Hon kom in i huset som sommarjobbare 2014. Hon har främst arbetat med djurlikvider men även handhaft marknadsföring, hemsidor, en del översättningsarbete och A-Net.

Hon slutade den 4 maj och antar nu nya utmaningar utomlands. Till hennes uppgifter är en tjänst lediganslagen som likvidavräknare/kontorist. Ansökningstiden pågår

till 21 maj och man hoppas på många och kompetenta sökanden.

UNDER SOMMAREN KOMMER

Amanda Lindholm att sommarjobba på kontoret. ÖK brukar ta in en person sommartid som kan täcka andra i personalen under deras semestrar. Amanda har redan börjat på och har inledningsvis bekantat sig med likvidavräkningen.

Inom slaktplaneringen och djurförmedlingen har en förändring skett så att Peter Backlund framöver ansvarar för nötsidan och Joni Staffas för svinsidan.

UTÖVER DE SOM redan nämnts arbetar här VD Tom Åstrand, ekonomichef Åsa Frants och nőtanskaffningschefen Kim Tarvonen. Personalen uppgår till åtta personer.

Verksamheten på ÖK genomsyras av att utveckla den österbottniska köttproduktionen. ÖK bryr sig om, och värdesätter ett nära samarbete med avtalsproducenter och samarbetspartners. Målet är att betjäna medlemmar och producenter på bästa möjliga sätt.

TEXT: Lisbeth Bäck

ÖK säger Tack till Emma Rasivirta för ett välutfört arbete på ÖK och önskar Lycka Till med kommande utmaningar och projekt.

ÖK VÄLKOMNAR DENNA sommar Amanda Lindholm. Hon är 24 år, hemma från Gerby i Vasa och studerar sista året till tradenom vid Novia.

– Via skolan fick jag information om att ÖK sökte sommarvikarie/praktikant. En av mina studiekompisar är Christoffer Ingo, som praktiserade på ÖK förra sommaren, så jag kände till kontoret. Tidigare har jag praktiserat på bokföringsbyrå så jag tycker det är utmanande och intressant att få inblick i ett företag. Men själva branschen är ny för mig.

Studierna är på slutrakan och enligt planerna skriver hon slutarbetet i höst. Hennes studieinriktning har varit ekonomiförvaltning.

– Jag har varit här en vecka nu, lär mig att sköta djurlikvider. Jag trivs redan och tror att det ska gå bra. Alla är så proffsiga här så jag har bra lärare.

ÖK har omorganiserat inom slaktplanering och djurförmedling

BACKLUND ANSVARAR FÖR NÖT OCH STAFFAS FÖR SVIN

Från och med 1 april 2017 omorganiserades slaktplaneringen och djurförmedlingen på ÖK så att Peter Backlund framöver ansvarar för nötsidans slakt- och kalvförmedling medan Joni Staffas ansvarar för svinsidans slakt- och smågrisförmedling.

– Det här blir smidigare för producenterna och för djurbilschaufförerna, säger VD Tom Åstrand. Ett mervärde för våra medlemmar och producenter.

– För producenterna räcker det med ett samtal för att få reda på information om både slakt och förmedlingsdjur, säger Joni Staffas.

– Kort och gott, ärenden om svin riktas till Joni och om nöt till mig, säger Peter Backlund. Rationellt och bra.

Foderbeställningarna gällande både nöt- och svinsidan sköts fortsättningsvis av Peter Backlund.

Kontaktuppgifter:

Nötslakt och kalvförmedling:

Peter Backlund 040-643 1599 peter.backlund@atria.com

Svinslakt och smågrisförmedling:

Joni Staffas 040-643 1929 joni.staffas@atria.com

Peter Backlund och Joni Staffas vid ÖK.

Sören Stenroos ställer sig bakom skrivbordet och Daniel Klockars står på sidan om. Så blir det en tid framöver.

DANIEL HAR PAUS OCH SÖREN TAR VID

Vi gratulerar Daniel Klockars till att familjen har fått en son, Adrian, i april. Daniel är först nu pappaledig, tar sedan ut sommarsemester, arbetar som vanligt i juni/juli och är därefter föräldraleddig till utgången av året.

Samtidigt säger ÖK välkommen till Sören Stenroos. Sören Stenroos från Malax är fem före färdig agrolog och har tidigare praktiserat på ÖK. Under tiden för gällande avtal – från 1 maj 2017 och ett år framåt – är Stenroos till hjälp både på svin- och nötsidan.

– Från praktiktiden har jag insyn i fodersidan och djurförmedlingen. Nu ska jag också lära mig att planera slakt och vara till hjälp inom administrationen. Det blir mycket producentkontakt och det tycker jag är intressant, säger Sören.

Nya foderblandningar

A-Mix Pro, A-Mix Max och A-Mix Palko

A-Foder har arbetat med att ta fram komponentutfodring baserad på proteinfoder av korn (OVR) i över ett fjärdedels århundrade. Kompletteringsfoder till OVR-utfodringen har tillverkats i Koskenkorva sedan år 1993. Vad som ursprungligen var ett OVR-koncentrat har växt till produktfamiljen A-Mix som har stor betydelse för den finländska grisuppfödningen.

VID ÅRSSKIFTET GICK hörnstenen i OVR-utfodringen, det vill säga proteinfoder av korn, igenom den största förändringen på länge. Då A-Foder köpte produktionen av OVR av Altia våren 2016 stod det klart att det skulle göras ändringar. A-Foders nya OVR är nu tjockare och kraftigare än tidigare. Ett ton OVR innehåller med andra ord nu mer torrfoder och protein. Det betyder i sin tur att det är mindre vatten som transporteras fram och tillbaka, vilket ger lägre omkostnader.

Kompletteringsfodren A-Mix har alltid förädlats efter behov – även i fortsättningen. Numera har suggor och svin egna varianter av kompletteringsfodret: A-Mix, A-Mix Mega, A-Mix Emakko och A-Mam-mamix. Därmed har OVR-kompletteringsfodret för gödsvin kunnat utformas specifikt för deras behov.

Fungerande, skräddarsydda lösningar

Kraven på gödsvinens foder har blivit allt strängare under årens lopp. Dagstillväxten har tagit ett tigersprång framåt under senare år. Av den orsaken kan svinutfodringen inte stampa på stället. Komplementen till OVR-utfodring av gödsvin fick i början av året två nya frontfigurer: A-Mix Pro och A-Mix Max. Duon blev så

småningom en trio, i och med premiären för A-Mix Palko. Nyheterna har utvecklats för att på bästa sätt komplettera sammansättningen i det nya OVR-fodret. Det nya receptet på OVR har förutom förändringar i uppbyggnaden av aminosyror i A-Mix även lett till ändringar i mineralhalten. A-Mix kommer även i fortsättningen noggrant att följa ändrat innehåll i OVR, för att produktfamiljen alltid ska erbjuda det bästa komplementet.

A-Mix Pro går i det traditionella OVR-koncentratets fotspår. De innehåller en viss mängd sojakross, som kan regleras beroende på årsskördens spannmålskvalitet; då spannmålen innehåller mindre protein blir andelen sojakross i A-Mix Pro större. Detta gör att mängden OVR kan hållas under kontroll på gården.

A-Mix Max innehåller mer sojakross än Pro. Det möjliggör utfodring av gödsvin även med en mindre mängd OVR. Även Max proteinhalt varierar i takt med kvaliteten på årets spannmålsskörd. A-Mix Max fås även från fabriken i Virmo.

A-Mix Palko komplement för baljväxter

A-Mix Palko svarar på en helt ny utmaning inom utfodringen. För några år sedan började baljväxter marknadsföras som

grisfoder och nu för tiden har allt fler grisuppfödare börjat odla bondbönor eller ärter. Eftersom baljväxternas uppbyggnad av aminosyror skiljer sig från andra proteinfoder kräver detta andra kompletteringsfoder. Det här har redan i några års tid beaktats i A-Mix, genom att justera halten aminosyror i A-Mix Pro och A-Mix Max för att göra det möjligt att använda en liten mängd ärter eller bondbönor. En liten mängd baljväxter räcker dock inte för alla. För att möta detta behov skapades A-Mix Palko, med vars hjälp användningen av bondbönor eller ärter kan maximeras i OVR-utfodringen. Sammansättningen av aminosyror i A-Mix Palko kompletterar gödsvinens foder bäst då nytt OVR och rikligt med bondbönor och ärter ingår i blandningen.

HyD-vitamin för suggor och svin

A-Mixerna har även utvecklats i enlighet med vad den nya OVR-sammansättningen kräver. Källan för D-vitamin för svin och suggor i A-Mix har dessutom bytts ut. Från mitten av februari innehåller allt gris- och svinfoder HyD-vitamin. Tack vare HyD kan djuren lättare och effektivare tillgodogöra sig D-vitaminet. Praktiska tester (Seges, Danmark) har visat att användningen av HyD i foder ökar både antalet avvänjda grisar och deras vikt, jämfört med användning av vanligt D-vitamin.

KULTINGARNA GILLAR DET OCKSÅ

Nya A-Rehu passar både för svin och nöt

A-Rehus köp av Altias våtfodertillverkning blev klar för nästan ett år sedan, 1.4.2016. Altias process för våtfoder blev en del av A-Rehus affärsverksamhet, anställda från Altia övergick i A-Rehus tjänst. I övrigt har allting varit som förut det gångna året.

TANKEARBETE, RÄKNANDE OCH förberedelse av maskinpark med sikte på årsskiftet satte i gång förra våren, genast efter A-Rehus köp av Altias affärsrörelse. Målet var att åstadkomma foder av toppklass. I slutet av året började vi provköra processen för våtfoder på ett nytt sätt. Vi siktade på en förbättrad produktion av våtfoder till början av år 2017. Då gick all produktion och försäljning av våtfoder helt över till A-Rehu.

Som kvalitetskrav för proteinfoder av korn (OVR) satte vi 21 procent torrsbstans och 41 procent protein. Tillsatsen av fiber i produktionen av OVR minskades med en tredjedel. Fibern används nu efter torkning i foderblandningar för nötkreatur. Vi visste också om att mängden OVR märkbart kommer att minska i och med den nya processen, och att detta kommer att kräva en anpassning till mindre mängd våtfoder från kundernas sida.

Testat i praktiken

Flera provkörningsmetoder användes.

Vid några grisfarmer testades produktens sammansättning samt fodrets smaklighet och åtgång. I god tid innan årsskiftet visste vi hur processen ska optimeras för att nå de uppsatta målen. På så vis fick vi fram en bra och smaklig produkt för grisar som innehåller både mer torrsbstans och protein.

Att förnya processen har krävt ett tätt samarbete mellan produktion, produktutveckling och försäljning. Vi som deltagit i utvecklingsarbetet kan glatt konstatera att arbetet burit frukt. Den nya produkten motsvarar framförda önskemål och uppställda kriterier.

Samma OVR för svin och nöt

I samma veva avslutades tillverkningen och distributionen av det enbart för nötkreatur ämnade Tähkä TTR. Samma OVR kan nu användas både för svin och nötkreatur. Även nötkreaturen har gillat smaken, enligt rapporter från gårdarna. Det har dessutom utgjort en betydande logistisk landvinning eftersom både svin- och nötuppfödare nu kan sättas på samma körrutt.

I skrivande stund har vi levererat produkter tillverkade med den nya processen i en och en halv månad. Målet för proteinhalt, 41 procent av torrfodret, har redan uppnåtts. Vad det gäller andelen torrsbstans har vi inte nått riktigt ända fram ännu. Orsaken är dock utredd och problemet löst. Kunderna har varit nöja med produktens kvalitet: den är välsmakande och har god hållbarhet. Och viktigast av allt – grisarna växer i världsrekordtakt.

Fodret är alltså smakligt och produktionsresultaten konstaterat bra. OVR som en högkvalitativ proteinkälla är allt viktigare för hela Atria-kedjan. "Mer inhemskt protein, mindre importerad soja" är önskemålet både från producenterna och från köttkonsumenterna.

OVR-kompletteringsfodren A-Mix har utvecklats för att motsvara det nya A-Rehu OVR. Du kan läsa mer om detta på sida 22. Om nya foderprodukter av korn för nötkreatur kan du läsa mer på vår webbplats.

ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Postadress
PB 173, 65101 VASA

Besöksadress
Flygfältsvägen 2, Vasa

Tel. (06) 323 9411

www.osterbottenskott.fi